



Handleiding

Scouting consumptie aardappel

Opgesteld door: Erna van der Wal (CLM) en Merijn Bos (Louis Bolk Instituut)

Gewasinspecties, oftewel *scouting*

Met gewasinspecties kunt u zelf bepalen of plaaginsecten in schadelijke hoeveelheden voorkomen en hoe goed de natuurlijke vijanden het doen op uw akkers. Gangbare boeren kunnen op basis daarvan de gewasbescherming tegen insecten aanpassen, uitstellen of zelfs achterwege laten. Aan de meeste insecticiden gaan de nuttige beestjes immers ook dood.

Wanneer inspecteren?

Start de inspecties zodra plaaginsecten verwacht worden. Wat luizen betreft kan dit bijvoorbeeld op basis van NAK zuigvallen en Bayer-berichten.

De inspectie: Schadelijke insecten

Voor de gewasinspectie onderscheiden we 4 groepen schadelijke insecten waar de meeste last van wordt ondervonden in aardappel. Het zijn 3 groepen bladluis (1. Aardappeltopluis, 2. Vuilboomluis & Wegedoorluis, 3. Overige luizen) en de Coloradokever.

De herkenningskaart van WUR-PPO helpt u bij het herkennen van de bladluizen.

De inspectie: Nuttige insecten en spinnen

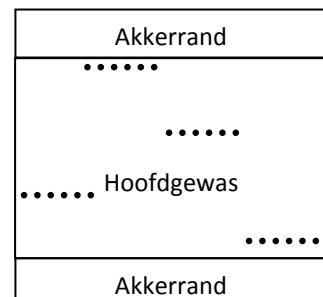
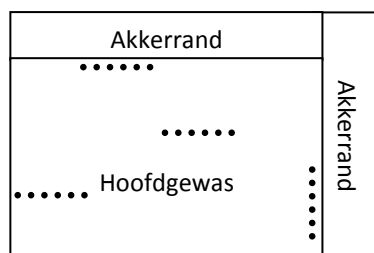
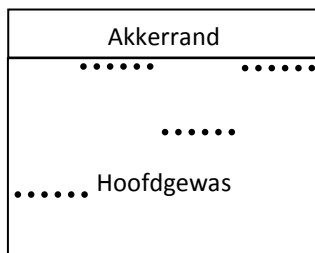
Voor de gewasinspectie onderscheiden we meerdere groepen natuurlijke vijanden. Studiemiddagen, de herkenningskaart van WUR-PPO en het internet kunnen u helpen bij het herkennen van de natuurlijke vijanden.

Waar tellen?

Voer de inspectie uit in 4 banen verdeeld over het perceel langs uw akkerrand:

- 2 banen langs de rand (op ca. 2 meter vanaf de rand); bij percelen met meerdere randen, inspecteert u langs 2 randen.
- Kies de 2 banen binnen het perceel willekeurig. Houdt wel een afstand aan van tenminste 70m vanaf de akkerranden. Uit onderzoek in de Hoeksche Waard blijkt dat de invloed van de rand na ca. 70 meter niet goed meer waarneembaar is.

Zie onderstaande schema's.

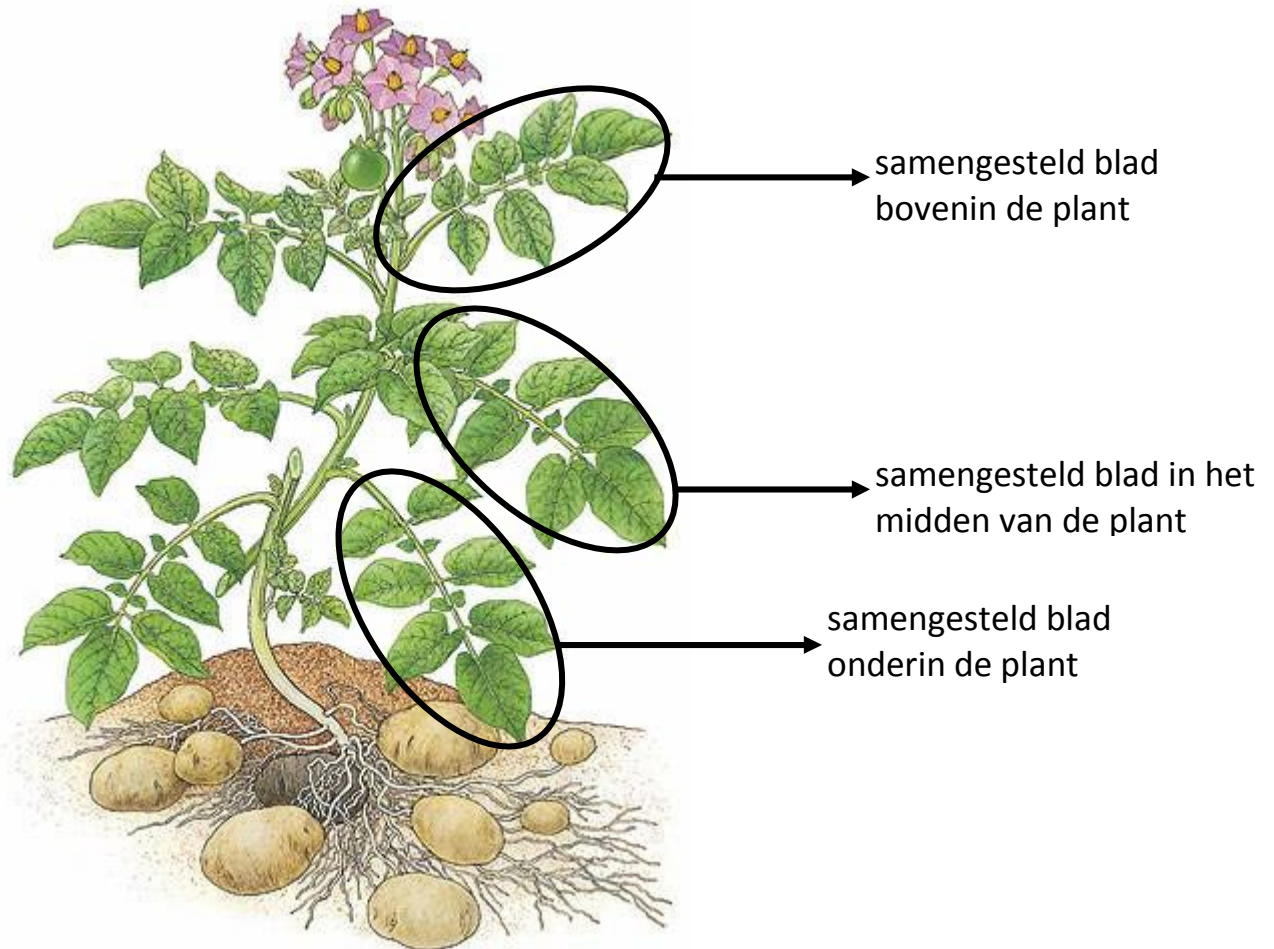


..... = inspectieroute

Hoe tellen?

Tel de aantallen schadelijke insecten en natuurlijke vijanden op 5 planten per baan (20 planten in totaal). Tel per plant op 3 samengestelde bladeren (zie onderstaande figuur). Tel daarbij ook het aantal planten met >25 luizen om een beeld te krijgen van de mate waarin kolonievorming optreedt.

Tel de schadelijke en nuttige beestjes die u tegen komt op de 20 aardappelplanten per 5 ha bouwland langs uw akkerrand. De aantallen vult u in op het scouting-formulier, dat wordt uw verslag van de gewasinspectie.



Figuur: Een aardappelplant met heel duidelijk de samengestelde bladeren. Schadelijke insecten en natuurlijke vijanden telt u op 3 samengestelde bladeren op 20 planten en op 3 samengestelde bladeren per plant. De aantallen vult u in op het bij geleverde scouting-formulier (afbeelding: © klett.de).

Hoe vaak tellen?

Voor consumptie aardappelen hanteren we voor de gewasinspecties een periode van eind mei tot en met augustus. Deze inspecties zijn bedoeld om inzicht te krijgen in de natuurlijke gewasbescherming op uw eigen land. De frequentie in BloeiendBedrijf is minimaal 3 keer gedurende het seizoen, maar eigenlijk zou de inspectie 5-7 keer, afhankelijk van de ontwikkeling van de luizen, uitgevoerd moeten worden!

Na augustus hoeft u niet meer te inspecteren als aan het eind van het seizoen schade door insecten niet meer aan de orde is.

Schadedrempels

Onderstaande schadedrempels komen voort uit jarenlang landbouwkundig onderzoek.

Zitten er op uw aardappelplanten minder schadelijke insecten dan de schadedrempel? Dan hoeft u geen maatregelen te nemen.

Schadedrempels per aardappelplant	
Aardappeltopluis	2 op een 'kleine' of 5 op een 'grote' plant
Vuilboomluis en wegedoornluis	25 per samengesteld blad
Overige bladluizen	50 per samengesteld blad (25 bij stress)
Coloradokever	5 larven of 2 volwassen kevers per plant
Gebruik de herkenningkaarten om de luizen te herkennen!	

De verhouding natuurlijke vijanden:plaaginsecten

Als de schadedrempel wordt overschreden, maar de verhouding aantal natuurlijke vijanden en aantal plaaginsecten 1:10 is (alle stadia meetellen), dan kan de schadedrempel worden genegeerd. Er zijn dan voldoende natuurlijke vijanden om de plaag te beheersen.

NB: Tel bij het vaststellen van de verhouding de coloradokever niet bij de plaaginsecten op omdat die maar weinig natuurlijke vijanden heeft.

Wel, geen of aangepaste maatregelen nemen?

Geen maatregelen: Als de plaaginsecten de schadedrempels niet overschrijden.

Geen maatregelen: Als de plaaginsecten de schadedrempel overschrijden, maar als u op elke 10 plaaginsecten 1 natuurlijke vijand heeft geteld.

Aangepaste maatregelen: Als maatregelen nodig zijn, kies dan een beschermingsmiddel dat selectief werkt tegen de plaag die last veroorzaakt. Dan blijven de natuurlijke vijanden zo veel mogelijk gespaard. Na het doodspuiten komen natuurlijke vijanden veel te langzaam weer terug zodat u er geen baat meer bij heeft! Voor bladluizen is bijvoorbeeld het middel Teppeki zeer selectief. Gebruik de FAB-middelenkeuzekaart of kijk op www.milieumeetlat.nl en ondervraag uw adviseur voor meer informatie.



Scoutingformulier BloeiendBedrijf
 – Consumptie aardappel

Deelnemer (naam, postcode, huisnummer):

Inspectiebaan		Luizen op aardappel Tel de luizen op 3 samengestelde bladeren aan 5 willekeurige planten per baan, dus 20 planten in totaal.	Natuurlijke vijanden Aantal natuurlijke vijanden die u ziet op en rond de planten (in de lucht, omringende planten, op de grond)
1	In het hoofdgewas, 2m vanaf de akkerrand	Aardappeltopluis:	
		Vuilboom/wegedoornluis:	
		Overige luizen:	
		Coloradokever: Larf:	
2		Aardappeltopluis:	
		Vuilboom/wegedoornluis:	
		Overige luizen:	
		Coloradokever: Larf:	
3	In het hoofdgewas ca.70m van de rand	Aardappeltopluis:	
		Vuilboom/wegedoornluis:	
		Overige luizen:	
		Coloradokever: Larf:	
4		Aardappeltopluis:	
		Vuilboom/wegedoornluis:	
		Overige luizen:	
		Coloradokever: Larf:	

Totaal aantal Aardappeltopluizen:

Totaal aantal Vuilboomluizen of Wegedoornluizen:

Totaal aantal Overige luizen:

Totaal aantal Coloradokevers:

Larven:

Verhouding

bladluizen:natuurlijke vijanden

Totaal bladluizen:

Totaal natuurlijke vijanden:

▪

▪

Kaartje

Schets hier uw perceel met akkerrand(en) en de 4 geinspecteerde banen:

